

RS § 141 Delårsrapport 2024:1 Region Gotland

Ärendenummer: RS 2024/5

Paragraf föregående instans: AU § 110

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Delårsrapport 1:2023 för Region Gotland godkänns.
- Regionfullmäktiges beslut om att samtliga nämnder ska följa upp och säkerställa att verksamheten ryms inom de budgetramar regionfullmäktige fastställt gäller (RF 2023-11-19, § 201).

Reservation

Eva Nypelius (C), Johan Malmros (C) och Eva Ahlin (C) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut om avslag till tilläggsyrkandet att regiondirektören får i uppdrag att månadsvis återrapportera förväntade effekter av nämndernas åtgärder och prognos för att hålla budget 2024.

Sammanfattning

Delårsrapport 1 omfattar perioden januari-mars och är i huvudsak inriktad på ekonomi och personaluppföljning. Regionfullmäktiges mål följs upp i samband med delårsrapport 2 och regionfullmäktiges prioriteringar följs upp i årsredovisningen. Bedömningen av ekonomin bygger på de prognoser som nämnder/förvaltningar har gjort samt senaste indikation av skatteunderlagets utveckling som gjorts av Sveriges kommuner och regioner under februari 2024.

Antalet månadsanställda medarbetare inom Region Gotland fortsätter att öka och uppgick i februari till 6 962 vilket är en ökning med 155 medarbetare i jämförelse med februari 2023. Antal anställda har ökat i samtliga förvaltningar förutom regionstyrelseförvaltningen. Den faktiskt arbetade tiden för månads- och timavlönade omräknat till heltidsarbetande var i februari 2024, 5 649. Det är en ökning med 343 medarbetare i jämförelse med samma period 2023. Det ackumulerade sjuktalet för perioden januari-februari 2024 uppgår till 6,4 %. Jämfört med samma period föregående år, ses en sänkning av sjuktalet med 0,3.

Nämndernas sammanlagda årsprognos visar en budgetavvikelse på -183 mnkr. Det totala resultatet för Region Gotland prognostiseras till -311 mnkr. Årets resultat efter balanskravsjusteringar beräknas till -389 mnkr.

Alla nämnder utom gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden prognostiserar underskott. Hälso- och sjukvårdsnämnden har det största underskottet på -96 mnkr. Stora underskott finns även i socialnämnden, barn och utbildningsnämnden och tekniska nämnden. I förhållande till sin budget har miljö- och byggnämnden och räddningstjänsten procentuellt sett stora budgetavvikelser.

Under finansförvaltningen redovisas intäkter från fastighetsförsäljningar, skatter och generella statsbidrag, pensionskostnader samt finansiella intäkter och kostnader. Finansförvaltningen har negativa budgetavvikelser på -1 mnkr.

Den inrapporterade prognosen för investeringar och exploateringar uppgår till 1 010 mnkr. Efter årets första tre månader har 10 % eller 141 mnkr förbrukats så en mer rimlig bedömning av prognosen är 650 mnkr. Budget för investeringar och exploateringar uppgår till 1 366 mnkr.

I regionens riktlinjer för god ekonomisk hushållning finns fyra finansiella mål. De finansiella målen för resultat, självfinansiering av investeringar i skattefinansierad verksamhet och soliditet bedöms inte kunna uppnås 2024. Endast målet om låneskuldens andel av skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag bedöms uppnås för året.

Enligt kommunallagen ska ett underskott regleras inom de tre följande åren. I budget 2024 har planerats för att använda 127 mnkr ur resultatutjämningsreserven, RUR, för att reglera det budgeterade resultatet på -127 mnkr. Det prognostiserade justerade resultatet innebär att hela RUR kommer att behöva användas men trots det så kommer balanskravsresultatet att bli -25 mnkr och innebär att det kommer att behöva återställas inom kommande tre år.

Regionfullmäktige beslutade 2023-11-20 § 201 att samtliga nämnder ska följa upp och säkerställa att verksamheten ryms inom de budgetramar regionfullmäktige fastställt. Alla nämnder har i delårsrapporten redovisat vilka åtgärder som beslutats eller planeras. Trots dessa åtgärder är prognosen kraftigt negativ vilket tyder på att det finns en fortsatt osäkerhet kring vilken ekonomisk effekt åtgärderna kommer att få. Alla nämnder behöver därmed fortsätta och ta ytterligare beslut för att nå ekonomisk balans. Gemensamma åtgärder har planerats och beslutats av regiondirektören tillsammans med koncernledningsgruppen, dessa åtgärder gäller alla verksamheter, dvs även de enheter som inte har negativ budgetavvikelse. En grundförutsättning för en stabil ekonomi för regionen som helhet är att nämnderna klarar sina uppdrag inom de ekonomiska ramar som tilldelats.

Den ekonomiska situationen är sammantaget mycket allvarlig. Att nämnderna totalt sett har så här stort underskott trots budgettillskott på över 6 % är inte bra. Det krävs ett fortsatt arbete med att se över utbud och effektiviseringar i samtliga verksamheter.

Bedömning

Årets resultat prognostiseras till -311 mnkr, vilket är en negativ budgetavvikelse på -184 mnkr. Årets resultat efter balanskravsjusteringar beräknas till -389 mnkr. Underskottet är till viss del en effekt av ett allmänt högre prisläge men det kommer också av att de riktade statsbidragen från staten

minskat samtidigt som verksamhetens kostnader inte minskar i samma omfattning. Det här är särskilt tydligt inom vården.

Ett negativt balanskravsresultat ska enligt kommunallagen normalt återställas inom 3 år. Eftersom Region Gotland har en resultatutjämningsreserv (RUR) kan medel ur RUR disponeras för att slippa reglera ett underskott. RUR består av tidigare års överskott. I budget 2024 har planerats för att använda 127 mnkr ur RUR för att reglera det budgeterade resultatet på -127 mnkr. Det prognostiserade justerade resultatet innebär att hela RUR kommer att behöva användas men trots det så kommer balanskravsresultatet att bli -25 mnkr och innebär att det kommer att behöva återställas inom kommande tre år.

Nettokostnadsutveckling i perioden är mycket hög. Nettokostnaderna inklusive finansnettot prognostiseras öka med 7 %. Skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag prognostiseras öka med endast 2,6 % enligt SKR:s skatteprognos från februari. För att ha balans i ekonomin ska nettokostnaderna inte öka mer än skatteintäkterna, utjämningsbidragen och de generella statsbidragen.

Alla nämnder har rapporterat att åtgärder pågår för att minska kostnaderna eller höja intäkterna. Trots detta är prognosen kraftigt negativ. Det är tydligt att det finns en osäkerhet kring vilken ekonomisk effekt planerade åtgärder kommer att få eller att ytterligare åtgärder krävs. Regiondirektören har tillsammans med koncernledningen även beslutat om gemensamma åtgärder som gäller alla verksamheter. Dessa är:

- Alla verksamheter ska vara mycket återhållsamma. Alla beslut och uppdrag som innebär utgifter ska övervägas noga.
- Samtliga medarbetare ska i första hand ta ut semesterdagar före flex- eller komplementdagar i de fall det finns risk att semesterdagar över trettio annars betalas ut i pengar eller att de lagstadgade 20 dagarna av årets semester ej kan tas ut.
- Minska på resandet och i första hand delta i möten och konferenser digitalt.
- Alla konferenser ska i första hand läggas i egna lokaler.
- Antalet leasingbilar ska ses över och en minskning ska utredas.
- Investeringar ska om möjligt skjutas fram eller omprövas.

Den ekonomiska situationen är sammantaget mycket allvarlig. Att nämnderna totalt sett har så här stort underskott trots budgettillskott på över 6 % är inte bra. Det krävs ett fortsatt arbete med att se över utbud och effektiviseringar i samtliga verksamheter.

Ärendets behandling under mötet

Eva Nypelius (C) yrkar att regiondirektören får i uppdrag att månadsvis återrapportera förväntade effekter av nämndernas åtgärder och prognos för att hålla budget 2024. I detta instämmer Johan Asplund (KD).

Filip Reinhag (S) yrkar avslag till Eva Nypelius (C) tilläggsyrkande.

Ordförande ställer proposition på Eva Nypelius (C) tilläggsyrkande och finner att det avslås.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Eva Nypelius (C), Johan Malmros (C) och Eva Ahlin (C) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut om avslag till tilläggsyrkandet att regiondirektören får i uppdrag att månadsvis återrapportera förväntade effekter av nämndernas åtgärder och prognos för att hålla budget 2024.

Beslutsunderlag

Delårsrapport 1, 2024

Nämndernas delårsrapport 1, 2024

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-26

Skickas till

Samtliga nämnder